

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 17 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 17 Φεβρουαρίου 2023, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος της Αρχής

Μέλη: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος της Αρχής

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος της Αρχής

Αδάμ Καραγλάνης, Μέλος της Αρχής

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος της Αρχής

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Καλλιόπη Μήτκα, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, Υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Θεσ/νίκης

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η εισηγήτρια, Καλλιόπη Μήτκα (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.,

Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **601.117,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (*κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση*).

I. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ800/1/2734/20.01.2023 έγγραφο (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 372/20.01.2023), όπως αυτό συμπληρώθηκε, κατόπιν του με αριθμ. πρωτ. εξερχ. 460/26.01.2023 αιτήματος αποστολής συμπληρωματικών στοιχείων της Αρχής, με το από 27.1.2023 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα (αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 495/27.1.2023), το 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **601.117,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (*κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση*).

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Από τη μελέτη των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθμ. **Φ.604.4/6444/Σ.2483/23/14-11-2022** διακήρυξη (αρ. συστ. ΕΣΗΔΗΣ: 177247, ΑΔΑΜ: 22PROC011626728) το Κέντρο Εφοδιασμού Ναυτικού (ΚΕΦΝ) προκήρυξε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία άνω των ορίων για την υπογραφή Συμφωνίας – Πλαισίου (Σ-Π) χρονικής διάρκειας 4 ετών και συνολικής εκτιμώμενης αξίας 18.055.380,00€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (24%) και **22.388.671,20 €** συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (24%) για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτηριακών εγκαταστάσεων και χώρων των: 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών (401 ΓΣΝΑ), Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (ΝΝΑ) –Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (ΝΝΠ)-ΝΝΑ/ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ και 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας (251 ΓΝΑ). Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 15/12/2022 και ώρα 14.00 μ.μ. και μετά από μετάθεση της ημερομηνίας αυτής (απόφαση Φ 604.4./230322/7041/14.12.2022 ΚΕΦΝ) η 21/12/2022 ώρα 14.00 μ.μ. και νέα ημερομηνία αποσφράγισης η 22/12/2022 και ώρα 10.00 π.μ. Στο παράρτημα Γ της εν λόγω διακήρυξης

περιλαμβάνονται οι τεχνικές προδιαγραφές για τους χώρους και κτηριακές εγκαταστάσεις για καθένα από τα τέσσερα (1) Νοσοκομεία/Κέντρα με τον τίτλο «ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ» και αρίθμηση 1,2,3,4. Οι τεχνικές προδιαγραφές για το Στρατιωτικό Νοσοκομείο 401 φέρουν τον τίτλο «ΠΡΟΣΘΗΚΗ 1» στο Παράρτημα Γ της διακήρυξης.

2. Όπως προκύπτει και από σχετική έρευνα της Αρχής στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ (177247), στον εν λόγω διαγωνισμό κατατέθηκαν προσφορές, ωστόσο ασκήθηκαν στο στάδιο αυτό δύο (2) προδικαστικές προσφυγές κατά όρων της διακήρυξης που αφορούν στον προϋπολογισμό της σύμβασης και δη στον τρόπο υπολογισμού του εργατικού κόστους για το τμήμα «Ν.Ν.Α-Ν.Ν.Π-Ν.Ν.Α Οδοντιατρικό Κέντρο», που αποτελεί την Προσθήκη 3 στο Παράρτημα Γ της διακήρυξης. Συγκεκριμένα, ασκήθηκαν την 9.12.2022 η με αριθμ. ΓΑΚ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ 1769/12.12.2022 προσφυγή και αίτηση αναστολής-προσωρινών μέτρων του οικονομικού φορέα “MY SECURITY AND FACILITY SYSTEMS” και η με αριθμ. ΓΑΚ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ 1771/12.12.2022 προσφυγή και αίτηση αναστολής-προσωρινών μέτρων του φορέα «ΕΛΕΚΤ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ». Επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων και των δύο ως άνω προσφυγών εκδόθηκε κατά τη διαδικασία της προσωρινής προστασίας η υπ’ αριθμ. Α1020-1021/16.12.2022 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., με την οποία διατάχθηκε η αναστολή της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας για το τμήμα «Ν.Ν.Α-Ν.Ν.Π-Ν.Ν.Α Οδοντιατρικό Κέντρο». Ήδη, στις 17.1.2023 εκδόθηκε, κατόπιν συνεξέτασης των δύο συναφών προσφυγών, η υπ’ αριθμ. 208-209/2023 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., με την οποία ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη διακήρυξη για το ως άνω τμήμα.

3. Περαιτέρω, σύμφωνα με στοιχεία που παρείχε το ΚΕΦΝ κατόπιν ερωτήματος της Αρχής, η διαδικασία για το τμήμα του διαγωνισμού που αντιστοιχεί στις ανάγκες καθαριότητας των χώρων και κτηριακών εγκαταστάσεων του 401 ΓΣΝΑ δεν έχει ανασταλεί, ωστόσο βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, δεδομένου ότι η επιτροπή διενέργειας έχει αιτηθεί συμπληρωματικές πληροφορίες από δύο (2) συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, προκειμένου να διαβιβαστεί αίτημα προς γνωμοδότηση στην επιτροπή του άρθρου 73 του ν.4412/16, περί επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έχουν λάβει. Σύμφωνα με την ίδια ενημέρωση: *«δεδομένου ότι οι απαιτούμενες διαδικασίες/στάδια (γνωμοδότηση Επιτροπής, αξιολόγηση τεχνικών προσφορών, ανάδειξη προσωρινών αναδόχων, δικαιολογητικά κατακύρωσης, αξιολόγηση δικαιολογητικών κατακύρωσης, υπογραφή κατακύρωσης από τον Υπουργό, τυχόν προσφυγές από τους συμμετέχοντες και τέλος προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο) είναι χρονοβόρες/α, εκτιμάται ότι στην καλύτερη περίπτωση θα έχουμε ανάδοχο περί το τέλος του 2023».*

4. Επισημαίνεται, ότι οι ανάγκες καθαριότητας του αιτούντος Νοσοκομείου καλύπτονταν έως την 14/2/2023 δυνάμει της υπ’ αριθμ. 535/2022 εκτελεστικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με τον οικονομικό φορέα «IMAGIN FACILITY MANAGEMENT-ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ», η οποία συνήφθη στο πλαίσιο εκτέλεσης της υπό στοιχεία Φ.890/44/36388/Σ.7572/13 Δεκ 22/401/ΓΣΝΑ/ΔΥΟ/Τμ. Προμηθειών απόφασης κατακύρωσης της Συμφωνίας- Πλαισίου

ΚΕΦΝ 1340 υπ' αριθμ. 1/19 (19SYMV004465308) και πρώτης τροποποίησης αυτής (20SYMV00726860) για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας χώρων και κτηριακών εγκαταστάσεων του 401 ΓΣΝΑ για χρονικό διάστημα από 15 Δεκεμβρίου 2022 έως 14 Φεβρουαρίου 2023. Η ως άνω Συμφωνία-Πλαίσιο είναι το αποτέλεσμα της διαγωνιστικής διαδικασίας που εκκίνησε με την υπ' αριθμ. 3/17 διακήρυξη για τη σύναψη Συμφωνίας-Πλαισίου διάρκειας τεσσάρων (4) ετών, για τις ίδιες ανάγκες καθαριότητας των τεσσάρων (4) Στρατιωτικών Νοσοκομείων/Κέντρων, που αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ την 14-9-2017 (17PROC001942865) από το ΚΕΦΝ (Κέντρο Εφοδιασμού Ναυτικού) ως αναθέτουσας αρχής.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

6. Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από το 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών ως αυτοτελή επιχειρησιακή μονάδα του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ)¹, το οποίο αποτελεί Κεντρική Κυβερνητική Αρχή, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. Αντικείμενο του αιτήματος είναι η προσφυγή της εν λόγω αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου ως άνω νόμου.

7. Η προτεινόμενη, βάσει του εξεταζόμενου αιτήματος, σύμβαση, συνολικής εκτιμώμενης αξίας **εξακοσίων μίας χιλιάδων εκατόν δεκαεπτά ευρώ (601.117,00€)** μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, για χρονική διάρκεια έξι μηνών (6), υπερβαίνει το ποσό του

¹ Βλ. Υπ' Αριθμ. 75555/289/6 Ιουλ 17 ΚΥΑ «Καθορισμός Κριτηρίων Υπαγωγής στην Έννοια της «Χωριστής Επιχειρησιακής Μονάδας Ανεξαρτήτως Υπεύθυνης για τη Σύναψη Συμβάσεων της ίδιας ή Ορισμένων Κατηγοριών Αυτών του Άρθρου 6, Παράγραφος 2, Εδάφιο β' του Ν.4412/2016» (Β' 2336) σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ. Φ.800/50269/Σ.8375/18.5.2022 διαπιστωτική πράξη Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

κατώτατου ορίου της εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές του άρθρου 5 παρ. β του ν. 4412/2016, όπως αυτό ισχύει μετά τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κατά τα έτη 2022-2023, ήτοι τις 140.000,00€. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, κατ' άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

8. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται, ως νομική βάση του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).

11. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

9. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης είναι οι ακόλουθες:

i) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που

επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,

v) η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα αιφνίδια πραγματικά γεγονότα που δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον εκ μέρους της έγκαιρο προγραμματισμό των αναγκαίων ενεργειών για την αντιμετώπισή τους.

10. Στην υπό κρίση περίπτωση, το 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, χρονικής διάρκειας έως έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **601.117,00€** μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα του.

11. Αναφορικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως κατεπείγουσα ανάγκη μη συμβιβαζόμενη με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες, ότι: «... λόγω του μακρού χρονικού διαστήματος που απαιτήθηκε για την έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών σε συνδυασμό με την άσκηση προδικαστικών προσφυγών επί των τεχνικών προδιαγραφών των λοιπών νοσοκομείων και όχι του 401 ΓΣΝΑ και τη συνακόλουθη καθυστέρηση της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτιμάται κατ' αντικειμενική κρίση και κοινή πρακτική ότι δε θα έχει αυτή ολοκληρωθεί έως την 14^η Φεβρουαρίου 23».

Περαιτέρω, η αναθέτουσα ισχυρίζεται ότι: «*συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω λόγοι:*

α. Το 401 ΓΣΝΑ αποτελεί τη μεγαλύτερη υγειονομική στρατιωτική μονάδα και καλύπτει πολλαπλές και ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες του συνόλου του στρατιωτικού προσωπικού, αστυνομικών υπαλλήλων και Πυροσβεστικής, των μελών οικογενείας τους καθώς και λοιπών ιδιωτών, υπό συνθήκες πανδημίας COVID 19.

β. Η ανάγκη για την απρόσκοπτη και συνεχή παροχή υπηρεσιών καθαριότητας στο Νοσοκομείο είναι επιτακτική, ανελαστική και επείγουσα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η

υγεία του προσωπικού και των νοσηλευομένων αποτελεί αναφαίρετο δημόσιο αγαθό.

γ. Το ΚΕΦΝ ως αναθέτουσα Αρχή προέβη εγκαίρως σε όλες τις διαδικασίες διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού για την ανάθεση υπηρεσιών καθαριότητας και ειδικότερα το 401 ΓΝΣΑ υπέβαλε τεχνικές προδιαγραφές επί των οποίων ουδεμία προδικαστική προσφυγή υπήρξε από τις συμμετέχουσες εταιρείες.

δ. Ο κατεπείγων χαρακτήρας της υπόψη προμήθειας καθιστά εξαιρετικά δύσκολη τη συμμόρφωση του 401 ΓΣΝΑ με τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται από το οικείο νομικό πλαίσιο για ανοικτή, κλειστή ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισχύς της σχετικής Σ-Π λήγει την 14 Φεβ 23 και είναι σε εξέλιξη ο όμοιος ... ανοιχτός, ηλεκτρονικός διαγωνισμός Σ-Π.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ανάγκη ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών καθαριότητας παρίσταται κατεπείγουσα, καθόσον η χρονική διάρκεια του εν εξελίξει διαγωνισμού έχει ήδη υπερβεί την ημερομηνία λήξης της ισχύουσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (14.2.2023). Κατά τον χρόνο δε εξέτασης του αιτήματος, η εν λόγω ανάγκη δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες τακτικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Προς αιτιολόγηση της απρόβλεπτης περίπτωσης που συναρτάται με την ανακύψασα κατεπείγουσα ανάγκη, η αναθέτουσα προβάλλει ότι:

«Υπάρχει συνάφεια μεταξύ του απρόβλεπτου γεγονότος της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται το Νοσοκομείο, και του κατεπείγοντος του χαρακτήρα της προμήθειας, η οποία καθιστά αναγκαία την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, προς κάλυψη άμεσων αναγκών της υπόψη περιόδου αναφοράς».

Επισημαίνεται, ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής απρόβλεπτων περιστάσεων, συνεπεία των οποίων ανέκυψε κατεπείγουσα ανάγκη που δικαιολογεί την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της άσκησης ενστάσεων, προσφυγών και λοιπών ένδικων βοηθημάτων από τους συμμετέχοντες, **δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίπτωση συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για απευθείας ανάθεση σύμβασης**. Πλην, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ερευνητέο αν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ad hoc Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022 και Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής).

Όπως δε ήδη εκτέθηκε στο ιστορικό της παρούσας, σχετικά με την υπό εξέλιξη διαγωνιστική διαδικασία, από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα κάτωθι:

A. 1. Το Κέντρο Εφοδιασμού Ναυτικού (ΚΕΦΝ) εκκίνησε ως αναθέτουσα αρχή τη διαδικασία του ανοικτού διαγωνισμού με την υπ' αριθμ. 23/2022 διακήρυξη για την υπογραφή Συμφωνίας-Πλαισίου τετραετούς ισχύος για την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού κτηριακών εγκαταστάσεων και χώρων των: 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών (401 ΓΣΝΑ), Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών (NNA) –Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (NNΠ)-NNA/ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ και 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας (251 ΓΝΑ). Η διακήρυξη αυτή αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ την 18^η Νοεμβρίου 2022 (ΑΔΑΜ: 22PROC011626728).

2. Κατά της εν λόγω διακήρυξης, η οποία περιλαμβάνει σε Παράρτημα υπό τον τίτλο «ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ» και με αρίθμηση 1,2,3,4, αντίστοιχα, τις τεχνικές προδιαγραφές που συνέταξαν ανάλογα με τις ανάγκες τους τα επιμέρους Νοσοκομεία και Κέντρα, ασκήθηκαν δύο προδικαστικές προσφυγές με αίτημα λήψης προσωρινών μέτρων, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο «Παράρτημα Γ», «Προσθήκη 3» της διακήρυξης για τους χώρους και κτηριακές εγκαταστάσεις του Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά (NNΠ)-NNA/ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ. Επί των ως άνω προσφυγών/αιτημάτων προσωρινών μέτρων εκδόθηκε αρχικά η υπ' αριθμ. Α1020-1021/16.12.2022 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., με την οποία διατάχθηκε η αναστολή της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας για το τμήμα «N.N.A-N.N.Π-N.N.A Οδοντιατρικό Κέντρο», ενώ στις 17.1.2023 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 208-209/2023 απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. με την οποία, κατόπιν συνεξέτασης των προσφυγών, ακυρώθηκε η προσβληθείσα διακήρυξη για το ως άνω τμήμα.

3. Ο διαγωνισμός για τα υπόλοιπα Νοσοκομεία βρίσκεται σε εξέλιξη και δη στο στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής.

B. Εν προκειμένω, η ανακύψασα προς το παρόν διοικητική εμπλοκή δεν προκαλεί πρόσθετη καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία όσον αφορά στα λοιπά τρία (3) Νοσοκομεία/Κέντρα που αποτελούν αυτοτελή τμήματα της ως άνω διακήρυξης, δεδομένου ότι συναρτάται με τις τεχνικές προδιαγραφές που συντάχθηκαν από άλλη αναθέτουσα αρχή και δη το «N.N.A-N.N.Π-N.N.A Οδοντιατρικό Κέντρο». Ωστόσο, η καθυστέρηση στην έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας και η συνεπεία αυτής μη έγκαιρη ολοκλήρωση του διαγωνισμού για τη σύναψη της Σύμβασης - Πλαισίου και για τα τέσσερα (4) Νοσοκομεία/Κέντρα στον χρόνο λήξης της προηγούμενης υπ' αριθμ. 1/19 Συμφωνίας- Πλαισίου ΚΕΦΝ 1340, δεν ανάγεται στη σφαίρα ευθύνης του ΓΝΣΑ, αλλά σε παράγοντες που αφορούν στο Κέντρο Εφοδιασμού Ναυτικού (ΚΕΦΝ), το οποίο είναι αρμόδιο για τη διενέργεια του οικείου διαγωνισμού και στο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών των τεσσάρων διαφορετικών Νοσοκομείων/Κέντρων. Συνεπώς, καθίσταται σαφές ότι η ενδεχόμενη αδυναμία πρόβλεψης της έκβασης της ως άνω διαδικασίας από το αιτούν 401 ΓΣΝΑ, ως

αναθέτουσας αρχής των εκτελεστικών συμβάσεων², συνδέεται άμεσα με την αδυναμία του να εξυπηρετήσει την απρόσκοπτη ανάγκη του για καθαριότητα των χώρων και κτηριακών εγκαταστάσεων του (βλ. ενδεικτικώς Δ08ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ04/ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ05ΕΑΔΗΣΥ/2022 Γνώμες της Αρχής Ελ.Συν. Τμήμα 35/2008, ΝΣΚ ΓΝΔ 17/2010, καθώς και Δ62/2018, Δ98/2020 και Δ33/2021 Γνώμες της Αρχής)

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Με δεδομένο ότι το 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών δεν είναι αρμόδιο για τη διενέργεια του διαγωνισμού της Συμφωνίας- Πλαισίου, αλλά μόνο για τις μετέπειτα εκτελεστικές συμβάσεις αυτής, καθίσταται σαφές ότι οι απρόβλεπτες περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή τελούν σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της να καλύψει εν προκειμένω με άλλον τρόπο την ενεστώσα, άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους που υπάγονται στην αρμοδιότητά της (βλ. ιδίως Δ20ΕΑΔΗΣΥ/2022, πρβλ. Δ8ΕΑΔΗΣΥ/2023, Δ4 ΕΑΔΗΣΥ /2022, Δ5ΕΑΔΗΣΥ/2022, Δ14ΕΑΔΗΣΥ/2022, `καθώς και Δ 65/2022 Γνώμες της Αρχής).

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Αρχής, το 401 ΓΣΝΑ πρόκειται να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες με εκτελεστικές συμβάσεις υπηρεσιών καθαριότητας που θα συναφθούν σε εκτέλεση Συμφωνίας-Πλαισίου βάσει διαγωνισμού που προκηρύχθηκε από το Κέντρο Εφοδιασμού Ναυτικού (ΚΕΦΝ) ως Αναθέτουσας Αρχής. Με τον διαγωνισμό αυτό πρόκειται να καλυφθούν για 4 έτη οι ανάγκες καθαριότητας των χώρων και κτηριακών εγκαταστάσεων τεσσάρων (4) Στρατιωτικών Νοσοκομείων και Κέντρων, καθένα από τα οποία έχει ορίσει διαφορετικές τεχνικές προδιαγραφές, ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των χώρων του. Ωστόσο, για λόγους που δεν σχετίζονται άμεσα με το αιτούν Νοσοκομείο 401 ΓΣΝΑ και εκφεύγουν της δικής του αρμοδιότητας, η διαγωνιστική διαδικασία για τη Συμφωνία Πλαίσιο, με αναθέτουσα αρχή το ΚΕΦΝ, εκκίνησε μόλις στα μέσα Νοεμβρίου 2022, ενώ η ισχύουσα Συμφωνία- Πλαίσιο και οι εκτελεστικές συμβάσεις, που συνήψε το ίδιο το 401 ΓΣΝ, είχαν συμβατική ισχύ έως τις 14 Φεβρουαρίου 2023. Πέραν τούτου, έχει ανακύψει και διοικητική εμπλοκή σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές της Προσθήκης 3 του

²Βλ. άρθρο 10 παρ. 2 του Παραρτήματος "Β" (Ειδικό Όροι) (σελ.47) της διακήρυξης 23/22, όπου αναφέρεται ότι: «Μετά την υπογραφή της συμφωνίας-πλαίσιο για έκαστο των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και προκειμένου μετά την υπογραφή της συμφωνίας-πλαίσιο για έκαστο των Στρατιωτικών Νοσοκομείων και προκειμένου ανατεθεί η παροχή των σχετικών υπηρεσιών, θα εξασφαλίζεται (με μέριμνα εκάστου Στρατιωτικού Νοσοκομείου) η απαιτούμενη πίστωση. Ακολούθως, θα εκδίδεται (με μέριμνα του Στρατιωτικού Νοσοκομείου) εκτελεστική κατακυρωτική απόφαση, στην οποία θα καθορίζονται επακριβώς οι ανατιθέμενες υπηρεσίες και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης αυτών, και θα υπογράφεται αντίστοιχη εκτελεστική σύμβαση (διάρκειας κατ' ελάχιστον ενός (1) μήνα)»

Παραρτήματος Γ της εν λόγω διακήρυξης, χωρίς, ωστόσο, να επηρεάζει, προς το παρόν τουλάχιστον, το σύνολο του διαγωνισμού.

(ν) Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο:

Επισημαίνεται, ότι για τη συνδρομή της συγκεκριμένης προϋπόθεσης πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς το αναγκαίο μέτρο ανάθεσης της σκοπούμενης σύμβασης. Τούτο δε, καθόσον η εφαρμογή της συγκεκριμένης εξαιρετικής διαδικασίας επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπειγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το σχετικό αίτημα πρέπει να ανάγεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο και όχι να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτές μπορούν να καλύπτονται με δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται με τις συνήθεις (ανοικτή ή κλειστή) διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης (βλ. ενδεικτικά Δ127/2018, Δ75/2019, Δ84/2019, Δ 33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, το υποβληθέν αίτημα αφορά σε σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων και κτηριακών εγκαταστάσεων του 401 ΓΣΝΑ, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών και προϋπολογισθείσας δαπάνης **601.117,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, με την πρόβλεψη ότι «η σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα λυθεί αυτοδίκαια και αζημίως για το Νοσοκομείο εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος από την τρέχουσα διαγωνιστική διαδικασία Σ-Π σε προγενέστερο χρόνο».

Υπό το πρίσμα ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών δεν είναι ιδιαίτερα εκτενές για τη σύναψη σύμβασης με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, το αίτημα της αναθέτουσας αρχής εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της εφαρμοστέας διάταξης, σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, καθόσον ο ως άνω διαγωνισμός βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της αξιολόγησης των προσφορών, σε συνδυασμό με την επιφύλαξη περί ισχύος της σχετικής σύμβασης που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση μέχρι την ανάδειξη οριστικού αναδόχου του διαγωνισμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει των προεκτεθέντων, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την **παροχή σύμφωνης Γνώμης**, για την προσφυγή του 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθηνών σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του **Νοσοκομείου**, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **601.117,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ'

άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17.02.2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου